

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718206709
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6718206709.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, vo veci starostlivosti o maloletú S. A., nar. XX.XX.XXXX, maloletá bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky V. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. cesta XXXX/XX, C., štátna občianka SR, zastúpenej JUDr. Radkou Rešutíkovou, advokátkou so sídlom Spojová 2, 974 01 Banská Bystrica a otca Q. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX/X, X., štátny občan SR, o návrhu otca na úpravu styku s malolekým dieťaťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu C. č.k. 16P/47/2018-82 zo dňa 02.04.2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku o úprave styku otca Q. A. s maloletou S. A. m e n í tak, že otec Q. A. je oprávnený sa s maloletou S. A. stretávať každú nepárnu nedeľu v roku v čase od 9.00 hod. do 12.00 hod. bez prítomnosti matky V. R. s tým, že maloleté dieťa prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd upravil styk otca maloletého dieťaťa Q. A. s maloletou S. A. tak, že bol oprávnený stretávať sa každú párnú nedeľu v roku v čase od 9.30 hod. do 18.00 hod. s tým, že maloleté dieťa prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky. Zároveň upravil povinnosť matke maloleté dieťa na stretnutie riadne a včas pripraviť, obom rodičom uložil povinnosť v prípade, že styk sa nebude môcť z vážnych dôvodov realizovať oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi, najneskôr 18 hodín vopred. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Zvolen zo dňa 19.02.2018 č.k. 5P/300/2017-80 v časti týkajúcej sa úpravy styku otca Q. A. s maloletou S. A.. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenia Zákona o rodine (zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), upravujúcich výkon rodičovských práv a povinností rodičov k deťom. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávanej veci je návrh otca maloletého dieťaťa na zmenu úpravy jeho styku s maloletou S. čiastočne dôvodný. V skoršom rozhodnutí bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky a otec maloletej bol povinný prispievať na jej výživu sumou 70,- Eur mesačne, pričom styk otca s maloletou bol upravený na dve hodiny od 10.00 hod. do 12.00 hod. každý nepárny týždeň v nedeľu za prítomnosti matky. Súd mal preukázané, že vzťahy medzi rodičmi maloletej sú narušené, nakoľko podľa vyjadrenia oboch rodičov styk prebieha obmedzene každú nepárnu nedeľu od 10.00 hod. do 11.30 hod. s tým, že matka otcovi stanoví, kde sa bude styk uskutočňovať. Z dôvodu, aby otec s dcérou mohol rozvíjať ich vzťah aspoň na určitej úrovni, okresný súd upravil styk otca s maloletou na 1x za 14 dní na každú nepárnu nedeľu v roku od 9.30 hod. do 18.00 hod., keď podľa názoru súdu, ako aj kolízneho opatrovníka

maloletá vo veku dvoch rokov ešte nie je pripravená prespať u otca. Zároveň s úpravou styku, za účelom jeho úspešnej realizácie, uložil rodičom maloletého dieťaťa konkrétne povinnosti.

2. Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie matka maloletého dieťaťa. Nesúhlasila s tým, aby sa otec stýkal s maloletou bez jej prítomnosti. Poukázala na to, že dcéra sa ho bojí, začne plakať keď ho zbadá. Otec sa o dcéru nevie vôbec postarať. Nesúhlasí s tým, aby bral maloletú k jeho rodičom do X., nemá tam vytvorené vhodné podmienky na realizáciu styku. Poukázala na trestnú činnosť otca, ako aj na jeho násilnú, agresívnu povahu. Maloletá otca vôbec nepozná, otec sa o ňu nezaujíma. Maloletá má silné citové väzby na matku a starého otca zo strany matky. Navrhla, aby rozsudok okresného súdu v časti o úprave styku otca s maloletou bol odvolacím súdom zmenený tak, že otec dieťaťa bude oprávnený stretávať sa s maloletou každú nepárnu nedeľu v roku v čase od 10.00 hod. do 12.00 hod. za prítomnosti matky v mieste bydliska matky. V doplnení odvolania poukázala tiež na to, že otec maloletej je veľmi lakomý, dcére nič nekúpi, o väčšie položky, ako je napríklad oblečenie sa nezaujíma. Dieťa nevie nachovať, prebaliť, nevie ju uspať. Opakovane zdôraznila, že nie je vhodné, aby sa realizoval styk s maloletou bez prítomnosti matky.

3. Otec maloletej vo vyjadrení sa k odvolaniu matky uviedol, že za dcérou cestuje z X. do C. každú nepárnu nedeľu. Začalo mu vadieť, že matka ho nikde nepustí s dcérou a pred domom matky na ulici s dieťaťom nemôže nadviazať vzťah. Návrh na úpravu rozšíreného styku si podával z dôvodu, že chce s dcérou tráviť viac času bez prítomnosti matky. Nesúhlasil s tým, aby sa styk konal len dve hodiny, ako matka navrhla v odvolaní. Navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť.

4. Matka maloletého dieťaťa v podaní zo dňa 02.06.2019 oznámila, že otec maloletej napadol svoju partnerku X. D., na základe tejto skutočnosti je vedené na otca trestné stíhanie, a preto chce matka zakázať styk otcovi s maloletou.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP - zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok), bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP - zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok) a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti zmenil v zmysle § 388 CSP.

6. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v § 111 a nasl. CMP.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9. Odvolací súd vzhľadom na to, že neboli splnené podmienky na potvrdenie alebo zrušenie rozhodnutia, rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti zmenil.

10. Matka maloletého dieťaťa (odvolateľka) odvolaním napadla rozsudok okresného súdu len v rozsahu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. Odvolací súd pri preskúmaní rozhodnutia okresného súdu bez viazanosti rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi, zistil nedostatky v rozhodnutí, a preto rozsudok v tejto časti zmenil.

11. Neopomenuteľnými kritériami, podľa ktorých sa súd pri úprave styku spravuje sú okrem veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu najmä citový vzťah k rodičom a predovšetkým k rodičovi, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, ako aj vzťah dieťaťa k prostrediu, v ktorom tento rodič žije.

12. Pokiaľ súd rozhoduje o úprave styku rodičov s dieťaťom musí zohľadniť tú skutočnosť, že obidvaja rodičia majú právo na osobnú starostlivosť na dieťa zásadne v rovnakej miere, a to by malo zodpovedať aj právu dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov. Ak teda súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, v tomto prípade matke, potom by malo byť dieťaťu umožnené stýkať sa druhým rodičom (otcom) v takej miere, aby bola táto zásada čo najviac naplnená. Aj podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich

sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Odvolací súd rovnako ako okresný súd zistil, že vzťahy medzi rodičmi navzájom sú narušené a tieto vzťahy sa negatívne prenášajú aj do vzťahu medzi otcom a dieťaťom. Už okresný súd došiel k záveru, že skoršia úprava styku, a to každú nepárnu nedeľu od 10.00 hod. do 12.00 hod. v prítomnosti matky, nevedla k utuženiu vzťahov medzi otcom dieťaťom, a to práve z dôvodu zásahov matky do tohto styku, určovaním miesta a rozsahu styku, a to vymedzením dvoch hodín len na ulici pred domom, v ktorom matka býva. Správne okresný súd konštatoval, že otec dieťaťa nemá pozastavené ani obmedzené rodičovské práva, ako ani nie je pozbavený rodičovských práv. Tak ako matka, aj otec má rovnakú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, čo vyplýva aj z čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Aj v zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy SR starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Odvolací súd však zdôrazňuje, že rodič má právo sa s dieťaťom stýkať, nie je to však jeho povinnosť. Pokiaľ otec maloletej má záujem sa s maloletou stýkať, nie je dôvod prečo mu právo na styk odoprieť, pričom na toto právo nemôže mať vplyv, že bol v minulosti trestne stíhaný, alebo že má s matkou dieťaťa, či jej otcom, vzájomné konflikty.

14. Okresný súd však nedostatočne vyhodnotil rozsah úpravy styku otca s dieťaťom, najmä vzhľadom na citové väzby maloletého dieťaťa na matku, nevytvorenie si hlbšieho vzťahu medzi otcom a dieťaťom, ako aj zatiaľ nevytvorenie vhodných podmienok na strane otca pre realizáciu styku v dlhšom časovom horizonte. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin zo dňa 06.03.2019 totiž jasne vyplýva, že otec dieťaťa nemá vytvorené podmienky na stretávanie sa s maloletou v prenajatom rodinnom dome, v ktorom býva, pričom sám uviedol, že styk by sa mal realizovať v domácnosti jeho rodičov, v dvojizbovom byte, kde však nebol tiež vytvorený priestor na spanie maloletého dieťaťa, chýbala detská posteľka, domácnosť pôsobila stiesneným dojmom. Pokiaľ otec uviedol, že maloletá bude spať na poschodovej posteli na vrchnom poschodí, ktorá sa v izbe nachádzala, úradom práce bol upozornený, že pre maloletú S. vzhľadom na vek to nie je vhodné. Už v tejto správe úrad práce doporučil upraviť styk otca s maloletou za predpokladu, že otec vytvorí dieťaťu vhodné podmienky pre prespávanie v jeho domácnosti. Tieto podmienky však v konaní neboli preukázané. Je zarádzajúce, že okresný súd napriek tomu, že si nepreveril, či na strane otca boli vytvorené vhodné podmienky pre spanie maloletého dieťaťa, upravil styk na čas od 9.30 do 18.00 hod., pričom vzhľadom na vek maloletého dieťaťa je nutný predpoklad, že maloleté dieťa si vyžaduje aj denný spánok. Odvolací súd preto s prihliadnutím na citovú návaznosť dieťaťa na matku a výchovné prostredie v ktorom dieťa vyrastá, zmenil v odvolaní napadnutej časti rozsudok okresného súdu a upravil styk na každú nepárnu nedeľu v čase od 9.00 hod. do 12.00 hod. bez prítomnosti matky. Odvolací súd prihliadol na to, že vzťah dieťaťa k otcovi je potrebné budovať citlivo a postupne, a pokiaľ realizácia styku otca s dieťaťom za prítomnosti matky neplnila svoj účel, je potrebné pristúpiť k styku bez jej prítomnosti. Dĺžka styku však bola upravená vzhľadom na denný režim dieťaťa s predpokladom denného spania, nepreukázanie vytvorenia vhodných podmienok pre dieťa pre celodenný pobyt na strane otca, ako aj potrebu postupného zvykania si otca na denný režim maloletého dieťaťa a priamu osobnú starostlivosť o dieťa. Nie je vylúčené, aby v budúcnosti pokiaľ dôjde k zlepšeniu vzťahu medzi dieťaťom a otcom, ako aj k vytvoreniu vhodnejších podmienok pre celodenný pobyt dieťaťa u otca, došlo k rozšíreniu tohto styku. Z uvedených dôvodov bol rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti zmenený. Rozsudok okresného súdu v ostatných výrokoch zostáva nedotknutý.

15. Pokiaľ matka v odvolaní poukazovala na agresívne a násilné správanie sa otca, toto vo vzťahu k dieťaťu nebolo preukázané, rovnako na vzťah otca k dieťaťu nemá vplyv správanie sa otca k jeho aktuálnej partnerke, preto odvolací súd nezvažoval zákaz styku otca s dieťaťom tak, ako to navrhovala matka dieťaťa.

16. Odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 52 CMP (žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

17. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).